

spółki cywilnej, czy przepisem *lex specialis* w stosunku do regulacji przekształcenia uregulowanej w art. 551 i nn. ksh nie jest także przepis art. 115 ksh.

Wydaje się, że odpowiedź na to pytanie musi być negatywna. Artykuł 26 § 4-6 ksh, jako przepis szczególnie zawiera jednak pełne i wyraźne wskazanie przesłanek, których wystąpienie uprawnia do skorzystania z tej regulacji i wskazuje postępowanie (procedurę), która winna być stosowana, by przekształcenie to (przerejestrowanie) osiągnęło skutek prawny.

W odniesieniu do przepisu art. 115 ksh stwierdzić należy, że nie występuje wprost ani też nie daje się ustalić drogą wnioskowania żadnej innej dodatkowej przesłanki, ani też nie ma wskazania szczególnej procedury pozwalającej na przyjęcie, że zgłoszenie do sądu rejestrowego dopasowanej do umowy spółki jawnej „przekształcanej” spółki komandytowej uprawnia sąd do wpisania tak „przekształconej” spółki jawnej do rejestru. Brakuje więc możliwości wskazania albo ustalenia dla przypadku podpadającego pod przepis art. 115 ksh takich dodatkowych przesłanek lub innych elementów, które przynajmniej w części odpowiadałyby tym, jakie zawarte są w przepisach art. 26 § 4-6 ksh i pozwalałyby przyjąć, że w kodeksie spółek handlowych uregulowany jest jeszcze jeden szczególnie przypadek przekształcenia (przerejestrowania) spółki.

Należy więc przyjąć, że zmiana umowy spółki komandytowej poprzez przyznanie komandytariuszowi statusu komplementariusza winna być uznana za czynność nieważną. W dalszym więc ciągu prawnie obowiązująca jest nadal umowa spółki komandytowej, w kształcie, jaki umowa ta posiada przed „dokonaniem” nieważnej czynności prawnej. Zmiana umowy spółki komandytowej bowiem nie nastąpiła. Nie mogło też nastąpić żadne przekształcenie spółki komandytowej. Sąd rejestrowy, zgodnie z zasadą, że czynność bezwzględnie nieważna stwierdzana jest z urzędu, winien wniosek o wpis przekształcenia oddalić. W istocie taka zmiana umowy musi być bowiem uznana za przypadek obejścia przepisów prawa, co także skutkuje nieważnością takiej czynności prawnej.

Dla dokonania skutecznego przekształcenia spółki komandytowej w spółkę jawną konieczne jest wszczęcie postępowania przekształceniowego w pełnym jego zakresie postępowania „modelowego”, jakie przewidziane jest dla przekształcenia spółki osobowej w inną spółkę osobową. Brakuje bowiem, jak to wykazano wyżej, możliwości wykorzystania uproszczonej procedury w tym zakresie.

Wniosek z dotychczasowych rozważań może być tylko jeden, zmiana statusu prawnego jedyne go komandytariusza poprzez przyjęcie, z jego inicjatywy, statusu komplementariusza może według kodeksu spółek handlowych nastąpić jedynie poprzez przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną z pełnym

w tym zakresie wykonaniem wymogów i obowiązków kodeksowych, tak jak w przypadku przekształcenia spółki komandytowej w spółkę jawną, gdy komandytariusze są klasycznymi wspólnikami „pasywnymi”.

7. Wskazany powyżej przypadek i stan normatywny, który winien mieć w tej sytuacji zastosowanie, wskazuje jednak, że w sposób niczym nie uzasadniony występować musi w całej rozciągłości „modelowe” postępowanie przekształceniowe, choć faktycznie mamy w nim do czynienia z taką samą sytuacją, jak w sytuacji spółki jawnej i partnerskiej, w której wszyscy wspólnicy prowadzą sprawy spółki, czyli sytuacja wskazana w art. 582 ksh. Ustawodawca dokonał jednak bardzo znacznego wyłomu w „modelowym” przekształceniu, mając na uwadze, w tak zakreślonym wyłomie, okoliczność, że w żaden sposób uproszczenie procedury „modelowej” nie będzie stanowić zagrożenia dla praw i interesów wspólników tych spółek. Uzasadnieniem legislacyjnym dla dokonania owego wyłomu proceduralnego jest jedynie pewność, że wspólnicy prowadzący sprawy spółki posiadają gwarancję pełnego wglądu we wszelkie dokumenty związane z prowadzeniem spółki, a tak jest w zdecydowanej większości, o ile nie wszystkich, czynności z fazy przygotowawczej. Cel, jaki ustawodawca chciał osiągnąć poprzez przyjęcie regulacji w art. 582 ksh, zostaje jednak także zrealizowany w omawianym przypadku spółki komandytowej, w którym komandytariusz (jedyne) prowadzi na podstawie umowy spółki sprawy spółki komandytowej.

Wydaje się, że obecne rozwiązanie *de lege lata* w zakresie jedynego komandytariusza z prawem prowadzenia spraw spółki komandytowej, który wyraża zamiar przyjęcia statusu komplementariusza nie ma żadnego uzasadnienia aksjologicznego. Wywody powyższe wskazały, że ustawodawca w dwóch wskazanych „szczególnych” przypadkach względem „modelowej” procedury przekształcenia kierował się pragmatyzmem przy założeniu, że owe uproszczone (szczególne) procedury przekształceniowe w żaden sposób nie zagrażają bezpieczeństwu obrotu, zwłaszcza w stosunkach wewnętrznych, tj. pomiędzy wspólnikami przekształcanej spółki, którego zabrakło jednak w prawie identycznej, omawianej, sytuacji.

Zasadne jest więc zgłoszenie wniosku *de lege ferenda*, by drogą ingerencji legislacyjnej zakresem przepisu art. 582 ksh regulującego przekształcenie spółki osobowej w inną spółkę osobową objąć nie tylko sytuacje w nim opisane, lecz każde inne, gdy w spółkach osobowych wszyscy jej wspólnicy prowadzą sprawy spółki bez względu na okoliczność czy podstawą prawną w tym zakresie jest przepis kodeksu spółek handlowych czy postanowienie umowy spółki komandytowej.

W przypadku bowiem, gdy umowa spółki komandytowej uprawnia komandytariusza do prowadzenia spraw spółki, co może nastąpić jedynie za jego zgodą, komandytariusz taki jest dopuszczony do prowadzenia spraw spółki, w tym co do sposobu ich prowadzenia, na takich samych zasadach i w takim samym zakresie jak komplementariusz. Oznacza to, że prowadzenie spraw samodzielnie przez komandytariusza jest ograniczone do spraw nieprzekraczających zakresu zwykłych czynności, choć umowa może taki zakres poszerzać lub także ograniczać. Przepisy kodeksu spółek handlowych w tym zakresie są bowiem przepisami o względnym charakterze.

Wydaje się, że z identyczną sytuacją możemy mieć do czynienia także w spółce jawnej. Przepis art. 582 ksh przesłankę dla uproszczonego przekształcenia wiąże z prowadzeniem przez wszystkich jej wspólników spraw spółki jawnej. Przepis ten nie wskazuje, że ma to być prowadzenie w całej rozciągłości spraw spółki jawnej w zakresie czynności nie przekraczających zwykłych czynności spółki. Treść tego przepisu zdaje się przyjmować, że może to być także prowadzenie spraw w ograniczonym, w stosunku do ustawowego, zakresie, co jest przecież możliwe z uwagi na względnie obowiązujący charakter tych przepisów (por. art. 39-46 w zw. z art. 103 ksh)¹⁷. Ponadto, przepisu art. 582 ksh nie można rozumieć, jako faktycznego prowadzenia spraw spółki¹⁸. Jeżeli bowiem prowadzenie spraw spółki jest nie tylko prawem, lecz i obowiązkiem wspólnika spółki jawnej (por. art. 39 § 1 ksh), to nieprowadzenie spraw spółki można rozpatrywać w kategorii zaniechania obowiązku. Jednakże także wspólnikowi ograniczonemu w prowadzeniu spraw spółki jawnej służy nieusuwalne drogą postanowienia umowy prawo kontroli spółki (por. art. 39 § 2 ksh), które służy także komandytariuszowi w spółce komandytowej, aczkolwiek odmiennie nieco ukształtowane (por. art. 120 § 1 i 2 ksh).

Jest to, jak się wydaje, jedyne do przyjęcia rozwiązanie prawne. Nie może jednak w tym zakresie być brany pod uwagę przypadek, gdy tytułem prowadzenia spraw spółki komandytowej przez komandytariusza miałyby być prokura, czyli pełnomocnictwo handlowe, zakres prawa do prowadzenia spraw spółki obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa (por. art. 109¹ § 1 kc). Prokura jest bowiem pełnomocnictwem, jest więc umocowaniem do reprezentowania. Obejmuje więc sferę stosunków spółki z osobami trzecimi. Taka interpretacja musiałaby być uznana za wykładnię *contra legem*.

¹⁷ Por. A. Kidyba: Status prawny komandytariusza. Bydgoszcz 2000, s. 168; J. Szwaja w: Op. cit., s. 606.

¹⁸ Por. S. Krześ w: Kodeks spółek handlowych. Komentarz. J. Jacyzyn, S. Krześ, E. Marszałkowska-Krześ, Warszawa 2001, s. 653.

THE PROBLEM OF A LEGISLATIVE CONVERSION OF A LIMITED PARTNERSHIP**Summary**

Commercial Company's Code (KSH), Title IV, points out a catalogue of conversions. However, other provisions of this code, mentioned in the titles that specify types of commercial companies, contain a fragmentary regulation of such agencies that seem to include some elements which are proper regarding a conversion.

Such a provision, that has been analyzed is a provision art. 115 of CCC(KSH), regarding a possibility of a limited partner to gain a status of a general partner.

This may only occur by an amendment in a limited partnership's agreement. Therefore, a major problem occurs, whether all limited partners agree to such amendment.

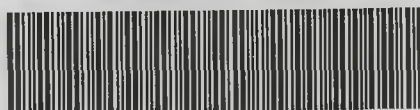
It may seem, however it is not, clear, whether art. 115 of CCC (KSH), permits to the so called legislative conversion, or by the result of such action, a common conversion procedure ought to be started.

Otherwise, a legal action that has been taken, shall be considered as invalid.

Informacja o Katedrze Prawa

BG Akademii Ekonomicznej w Katowicach
nr inw.: W - 116865

W 116865

Katedra Prawa funkcjonuje w Katowicach od początku istnienia uczelni. Obecnie kieruje nią prof. dr hab. Jan Wojtyła. Zatrudnionych jest w niej jeden profesor zwyczajny, dwóch na stanowisku profesora nadzwyczajnego Akademii Ekonomicznej w Katowicach oraz cztery osoby ze stopniem doktora.

Katedra realizuje prace naukowo-badawcze z zakresu prawa pracy i polityki zatrudnienia, polityki społecznej, prawa szkolnictwa wyższego, prawa gospodarczego i handlowego, prawa informatycznego oraz zabezpieczenia społecznego.

Działalność dydaktyczna pracowników Katedry obejmuje prowadzenie zajęć na wszystkich stopniach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz na studiach podyplomowych. W ofercie znajdują się między innymi wykłady prowadzone w języku angielskim i francuskim.

W zakresie zarówno aktywności naukowo-badawczej, jak i dydaktycznej Katedra Prawa współpracuje z licznymi ośrodkami akademickimi w kraju i za granicą; są to między innymi Uniwersytet w Trewirze (Niemcy), Karel de Grote Hogeschool w Antwerpii (Belgia), Jönköping International Business School (Szwecja), Fachhochschule Wiener Neustadt (Austria), Université Pantheon Assas Paris II (Francja), CNESSS w Saint-Etienne (Francja), Uniwersytet Montesquieu Bordeaux (Francja), Uniwersytet Techniczny w Ostrawie (Czechy), Śląski Uniwersytet w Opawie (Czechy), Luton University (Wielka Brytania), Uniwersytet Techniczny w Brnie (Czechy), Nottingham Trent University (Wielka Brytania), Techniczny Uniwersytet w Koszycach (Słowacja), University of Southern Denmark w Odense (Dania), Stowarzyszenie Confrontations w Paryżu (Francja), The University of Seville (Hiszpania), University of Thrace w Komotini (Grecja), University of Lisboa (Portugalia), University of Bari (Włochy), Branderburg University of Applied Sciences (Niemcy), University of Hull (Wielka Brytania).

Przy Katedrze Prawa działa Centrum Badawcze Społecznego Dialogu Pracy, którego założycielem był prof. zw. dr hab. Michał Seweryński, oraz Centrum Badań i Studiów Europejskich kierowane przez dr. Marka Piłszkiewicza.

ISBN 978-83-7246-927-4